

Opetuksen uudistaminen: face-liftejä vai kriittistä ajattelua ja todellista toimintaa?

Peppi Taalas, kuvaaja Petteri Kivimäki

Systemaattisilla ja yhdessä neuvotelluilla periaatteilla yliopistoon vahvistuu vielä nykyistä parempi oppijoiden osaamisen kehittämiseksi rakentuva toimintakulttuuri.

Muutokset työelämässä, kansainvälistyminen, digitalisaatio, tietokäsityksen murros muiden muassa edellyttävät opetuksemme ydintavoitteiden perusteellista kirkastamista. Mainitut murrokset höystettynä ministeriöstä tulevilla paineilla opiskeluaikojen lyhentämiseen ja akateemisen ihmisen korvaan erikoisesti kajahtavan läpivirtaukseen, asettavat lisää paineita opintojen rakenteiden ja sisältöjen uudistamiselle.

Meidän tulee koko yliopiston tasolla pohtia ja päivittää ajatustamme siitä, mistä yliopisto-opinnoissa on kysymys ja siitä, minkälaista osaamista 2010-luvulla yliopistosta valmistuvalta akateemiselta asiantuntijalta edellytetään.

Mikä on Jyväskylän yliopistolaisten missio? Mitä me haluamme Jyväskylän yliopistosta valmistuvan maisterin ja kandin, ja miksei myös tohtorin, osaavan? Ei vaan oman kurssimme tai kokonaisuuden osalta, vaan koko tutkinnon tasolla. Miten osaamistavoitteet – ydinsisällöt -työtavat -arviointi ja palauteketjut toimivat koko opintopolun ajan? Eivätkä vain teknisinä yksittäisten opintojaksojen kuvauksina ilman yhtenäistä ja syvempää pedagogista ajatusta?

Seuraavassa muutama, vielä keskeneräinenkin, ajatus siitä, mitä pitkäjänteiseen ja kestäväälle pohjalle rakentuva opetuksen uudistamistyö edellyttää:

1) Jaettu, oppiaine-/laitostason ymmärrys siitä, mitä opiskelijoiden tulee osata ja oppia. Oppiaineen ja/tai laitoksen yhteinen ideologia siis, joka on dokumentoitu, läpinäkyvä ja saatavilla.

2) Jaettu ja yhdessä toistuvasti neuvoteltu ymmärrys siitä, mitä edellinen kohta käytännössä tarkoittaa, siis tekemisenä ja sisältöinä. Keskeistä on myös huomioida metatason taitojen

kehittyminen osana opintoja. (Nämä ovat myös niitä paljon puhuttuja (työ)elämän ja jatkuvan oppimisen taitoja.)

3) Jaettu käsitys siitä, miten kohdan yksi osaamisen kehittymistä tuetaan palautteen ja arvioinnin avulla ja esimerkkejä siitä, mitä osaaminen konkreettisesti tarkoittaa eri asioiden kohdalla. Tämä on käytännössä oppimista tukevaa yhdenmukaista toimintaa, jossa selkeys ja läpinäkyvyys säästää kaikkien toimijoiden aikaa ja energiaa.

4) Analyyttinen ja pitkäkestoinen osaamisen seuranta ja ymmärrys siitä, mitä asioiden syvällisempi ymmärtäminen ja oppiminen edellyttää. Tästä muodostuu ajan myötä kumuloituva tietopohja, jonka perustalle voi rakentaa opetuksen edelleen kehittämistä ja ankkuroida tutkimusta lähemmäs opettamisen kehittämistä.

Uskon siihen, että tämän tyyppisillä, systemaattisilla ja yhdessä neuvotelluilla periaatteilla Jyväskylän yliopistoon vahvistuu vielä nykyistä parempi oppijoiden osaamisen kehittämiseksi rakentuva toimintakulttuuri. Siinä kulttuurissa laitos- ja oppiainerajat ylittyvät ja laaja-alaisuudesta tulee lähtökohta, ei pakotettu mahdollisuus osassa opintotarjontaamme. Siinä kulttuurissa pyrimme kouluttamaan kriittisesti ajattelevia asiantuntijoiden alkuja, joiden varaan sivistyneen yhteiskuntamme kehittämisen voi suht' huoletta uskoa.

Tulevaisuus kun ei ole jossain kaukana edessäpäin, me teemme sitä joka hetki itse omalla toiminnallamme. Erityisesti opettaessamme ja opetusta kehittäessämme.

Peppi Taalas, kielikeskuksen johtaja 24.8.2016